

*THREE COUNTRIES, TWO LAKES, ONE FUTURE**TRE VENDE, DY LIQENE, NJE E ARDHME*

ALBANIA, GREECE, FYR-MACEDONIA AGREEMENT ON PRESPA PARK PROTECTION

Albania, Greece and FYR-Macedonia signed a formal agreement for the protection of the unique Prespa Lakes wetland on 2 February 2010 – World Wetlands Day, which coincides with the 10th anniversary of the foundation of the Transboundary Prespa Park following the

commitment of the Prime Ministers of the three countries to cooperate on the protection of Prespa ecosystem.

The agreement was signed by the environment ministers of Albania, FYR-Macedonia and Greece – Fatmir Mediu, Nexhat Jakupi and Konstantina Birbili respectively, as well as European Commissioner for the Environment Stavros Dimas. The agreement aims to facilitate trilateral cooperation to ensure the effective protection of the Prespa ecosystem and sustainable development in the Prespa area.

The Albanian Minister of Environment Fatmir Mediu emphasized the importance of cooperation on a regional level, while inviting Greece as part of the EU to take a central role in the management of the environment issues.

MARRËVESHJA SHQIPËRI, GREQI, IRJ- MAQEDONI PËR MBROJTJEN E PARKUT TË PRESPËS

Shqipëria, Greqia dhe IRJ – Maqedonisë nënshkruan një marrëveshje formale për mbrojtjen e ligatinës unike të Liqeneve të Prespës në 2 shkurt 2010 – Dita Botërore e Ligatinave, e cila përkon me përvjetorin e 10-të të Parkut Ndërkufitar të

Prespës kur kryeministrat e tre vendeve në atë kohë lëshuan një deklaratë të përbashkët për të bashkëpunuar në mbrojtjen e ekosistemit të Prespës. Marrëveshja u nënshkrua nga ministrat e mjedisit të Shqipërise, IRJ-Maqedonisë dhe Greqisë – respektivisht Fatmir Mediu, Nexhat Jakupi dhe Konstantina Birbili, si edhe Komisioneri European për mjedisin Stavros Dimas. Marrëveshja ka për qëllim të lehtësojë bashkëpunimin tre-palësh dhe të sigurojë mbrojtje efektive të ekosistemit të Prespës dhe zhvillim të qëndrueshëm në zonën e Prespës.

Ministri shqiptar i mjedisit, Fatmir Mediu theksoi rëndësinë e bashkëpunimit në nivel rajonal, duke ftuar Greqinë si pjesë e BE të marrë një rol qendror në menaxhimin e çështjeve të mjedisit.

The Greek Minister Konstantina Birbili highlighted the support of the “European family” in this effort. She said that the agreement was “a major step for cooperation amongst states”. The agreement, noted FYR-Macedonia Minister Jakupi “comes at an important moment because we are facing many serious threats such as soil and water pollution.” The ministers emphasized the support that UNDP has provided to improve the social and economic development of the region.

The Prespa Lakes, shared between Albania, Greece and FYR-Macedonia, are among the 10 most important wetlands in the Mediterranean. The area is acknowledged for its wide range of flora and fauna and is characterized by outstanding natural beauty including monuments from the Byzantine and post-Byzantine periods. All three countries have taken a series of steps to protect the Prespa ecosystem. In Albania, the Prespa National Park was established in 1999 aiming to ensure the restoration and sustainable protection of critical land and aquatic ecosystems in the area.

Ministrja greke Konstantina Birbili theksoi mbështetjen e “familjes Europiane” dhe tha se marrëveshja ishte një hap i madh për “bashkëpunim midis shteteve”. Marrëveshja, vuri në dukje ministri i IRJ-Maqedonisë Jakupi vjen në një moment të rëndësishëm sepse po përballemi me rreziqe shume serioze të tilla si ndotja e ujit, tokës etj. Në komentet e tyre, ministrat theksuan mbështetjen që UNDP ka siguruar në përmirësimin e zhvillimit social dhe ekonomik në rajon.

Liqenet e Prespës, të përbashkëta midis Shqipërisë, Greqisë dhe IRJ-Maqedonisë, janë mes 10 ligatinave më të rëndësishme të Mesdheut. Zona është e njohur për shumëllojshmërinë e florës dhe faunes dhe karakterizohet nga bukuri natyrore, përfshi edhe monumente nga periudha bizantine dhe post-bizantine. Të tre vendet kane ndërmarrë një seri hapash për të ruajtur ekosistemin e Prespës. Ne Shqipëri, Parku Kombëtar i Prespës u themelua në vitin 1999 me qëllim restaurimin dhe mbrojtjen e tokës dhe ekosistemeve ujore.

Workshop on Tri-lateral Tourism Strategy and Action Plan for Prespa Lakes Basin

A focus group workshop to elaborate the Action Plan for Sustainable Tourism Development for the Prespa lakes Basin took place on February 4th in Korca with stakeholders from Proger Commune, Prespa Park, NGOs, state institutions and the Tourism Faculty of F.S Noli University.

Participants provided important and insightful comments which helped to further highlight the vision and challenges involved in sustainable tourism development in the basin. The objective of this workshop was to build consensus on the priority actions and specific activities that need to be implemented, the parties involved, the timing of priority actions and the design of pilot projects.

Workshop për Strategjinë Trepaleshë të Turizmit dhe Planin e Veprimit për Bazenin e Liqeneve të Prespës

Në datën 4 shkurt u organizua në Korcë workshopi me grupin e synuar me qëllim që të hartohet Plani i Veprimit për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit në Bazenin e liqeneve të Prespës me pjesëmarrjen e bashkëpunëtorëve nga Komuna Progër, Parku i Prespës, institucione të ndryshme, OJQ-të dhe nga Fakulteti i Turizmit të universitetit F.S Noli.

Pjesëmarrësit dhanë komente të rëndësishme që ndihmuan për të thekësuar më tej vizionin, sfidat etj. Qëllimi i këtij workshopi ishte të ndërtohej konsensus për veprimet prioritare për zhvillimin e qëndrueshëm të turizmit, për të diskutuar mbi aktivitetet e vecanta që duhet të zbatohen, palët e përfshira, koha e veprimeve prioritare, dhe hartimi i

The development and endorsement of the Tri-lateral Tourism Strategy and Action Plan has been identified as one of the priorities of the GEF to strengthen trans-boundary cooperation in the Prespa Lakes basin. It is apparent that the Region enjoys significant strengths that can be leveraged to further its tourism development objectives. This includes the unique natural scenery, cuisine, culture, local agricultural products, skilled artisans, historical and religious attractions, and adequate basic infrastructure to access tourism attractions.

The Strategy will provide a roadmap for the development of the tourism sector in the Prespa region over the next five years (2010 – 2015): identifying market opportunities, relevant shortfalls, guiding public and private stakeholder investment as well as managing and monitoring tourism projects and activities in the area. Consultants from La Paz Group are leading the development of the Strategy. They will employ a combination of practical and innovative methodologies for collaborative strategy development and the initiation of active cross-border networks.

Training on Monitoring Aspects and Integrated Management of the Prespa Basin

The second phase of the training seminar "Aspects of the Prespa basin Monitoring and Integrated Management of the basin" was held on 18-19 February, 2010 in Korca.

Consultants from ECAT (Environmental Center for Administration and Technology) led the seminar which had a highly

projekteve pilote.

Hartimi dhe miratimi i Strategjisë Trepaleshë të Turizmit dhe Planit të Veprimit është identifikuar si një nga prioritetet me GEF për forcimin e bashkëpunimit ndërkufitar në basenin e Liqeneve të Prespës. Është e dukshme se Rajoni ka pika të forta që mund të përdoren për të zhvilluar objektivat e turizmit Ketu përfshihen natyra, kuzhina unike dhe prodhimet vendase, artizanet, atraksione fetare dhe historike, Prespianët dhe infrastruktura bazë e përshtatshme.

Strategjia do të sigurojë një plan për zhvillimin e sektorit të turizmit në rajonin e Prespës për pese vitet e ardhshme (2010 – 2015): identifikimi i mundësive të tregut dhe mangësive në ofertën e tanishme; udhëzime për investimet publike dhe private; menaxhimi dhe monitorimi i projekteve të turizmit në zone. Konsulentë nga La Paz Group janë duke udhëhequr procesin e zhvillimit të Strategjisë. Ata do të bëjnë një kombinim të metodologjive praktike dhe inovative për zhvillimin e Strategjisë dhe fillimin e rrjeteve aktive ndërkufitare.

Trajnim për aspektet e Monitorimit të Basenit të Prespës si dhe Menaxhimi i Integruar i këtij Baseni

Në datat 18-19 shkurt 2010 u zhvillua në Korçë faza e dytë e trajnimeve mbi "Menaxhimin e Integruar si dhe Aspektet e Monitorimit të Basenit të Prespës".

Seminari, i cili u drejtua nga konsulentë të ECAT-it (Qendra Mjedisore për Administrimin dhe Teknologjinë), pati pjesëmarrje të lartë me bashkëpunetorë nga

participatory approach with a variety of stakeholders participating, which included representative of local authorities, Prespa Park, NGOs, Korca University and farmers and fishery associations. The participants engaged in a collaborative dialog, sharing experiences, ideas and constructive comments.

autoritetet lokale, Parku i Prespës, OJQ-të, Universiteti i Korcës, përfaqësues të shoqatave të fermerëve, të peshkatarëve etj. Pjesëmarrësit u angazhuan në një dialog të përbashkët, në shkëmbimin e eksperiencës, ideve dhe komenteve konstruktive.

The topics discussed were: land use planning; forests and terrestrial habitats in the Prespa National Park; indicators for forest and terrestrial habitats; methods for the monitoring of forests and terrestrial habitats in the Prespa National Park; the application of Geographic Information System (GIS) to monitor the wetlands and standardize data through the use of the classification system MedWet; theoretical aspects of monitoring bird and other biodiversity groups; the importance and principles of monitoring aquatic biodiversity in the Prespa lakes and environmental policy aspects related to water monitoring and the METT indicator as a monitoring tool of GEF.

Çështjet që u diskutuan janë: Planifikimi i përdorimit të tokës; Pyjet dhe habitatet tokësore në Parkun e Prespës; Indikatorët për pyjet dhe habitatet tokësore; Metodat për monitorimin e pyjeve dhe habitateve tokësore; Aplikimi i Sistemit të Informacionit Gjeografik (GIS) për monitorimin e habitateve ligatinore dhe standartizimi i të dhënave nëpërmjet përdorimit të sistemit të klasifikimit MedWet; Aspekte teorike të monitorimit të shpendëve dhe grupeve të tjera; Rëndësia dhe principet e monitorimit të biodiversitetit ujor në liqenet e Prespës dhe aspekte të politikave mjedisore të lidhura me monitorimin e ujrave të embla; Indikatori METT si mjet monitorimi i GEF-it

Small Grants Programme on Prespa Basin Lakes – Albania

The projects funded by the GEF small grants programme 2009 have been successfully finalized. From 19 applications, 9 projects were awarded for implementation by the evaluation panel.

This process has been closely monitored by the Local Project Unit. The Applicants have implemented the actions as proposed in the

Programi i Granteve të Vogla në Basenin e Liqeneve të Prespës - Shqipëri

Projektet e financuara nga programi i granteve të vogla 2009 u finalizuan me sukses. Nga 19 aplikime, 9 projekte të zgjedhura nga paneli i vlerësimit u aprovuan për zbatim të mëtejshëm.

Ky proces është monitoruar nga Njësia Lokale e projektit. Aplikantët implementuan projektet ashtu si i kishin pershkruar në

project proposal which aimed to raise awareness and knowledge amongst relevant stakeholders and community living in the Region on issues such as biodiversity and conservation, water management, forest, tourism, agriculture and fisheries.

The GEF small grants programme has been supporting NGOs and civil society organizations from the Prespa Lakes Basin to develop and implement a series of activities that include a capacity building component and education due to unsustainable practices in the key sectors, such as fisheries, agriculture, forestry, water management, that have seriously diminishing the health of the Prespa Lake Basin ecosystems over recent years.

The Small Prespa Association of Fruit Production successfully completed the rehabilitation of a well in Rakicka to enable better functioning of the village water supply. Water management was one of the main problems that affected this village.

The Transboundary Nature Association implemented a project entitled 'Law implementation in PNP'. The aim was to identify the current environmental health of the Park, reviewing the implementation of legislation for protected areas, reporting cases of abuse and violation, informing the administration and local community about the level of law enforcement in the protected areas management and associated problems.

Recently, there has been a noted growth in the number of visitors and tourists, who have faces difficulties in obtaining proper information/orientation of the Prespa Parks Region, and for this reason the 'Clean and Green' Association implemented a project that consisted of establishing a series of information signage throughout Prespa. They were placed along the main road axis leading to Prespa.

The Association of Fishermen of Small Prespa was engaged in a project to open up fishing boats navigating channels through the wetland reeds.

projekt propozimet duke patur si qëllim rritjen e ndërgjegjësimit dhe njohurive midis bashkëpunëtorëve dhe popullatës në Rajon në çështje si biodiversiteti dhe konservimi, menaxhimi i ujit, pyjeve, peshkimit, bujqësisë, turizmit etj

Programi i granteve të vogla GEF ka mbështetur vazhdimisht OJQ dhe organizata të shoqërisë civile nga baseni i Prespës për të zhvilluar dhe zbatuar një seri aktiviteteve që do të përfshijnë edukimin dhe ndërtimin e kapaciteteve sepse praktika të paqëndrueshme në sektorë parësore si peshkimi, bujqësia, pylltaria, menaxhimi i ujërave kanë dobësuar seriozisht shëndetin e ekosistemeve në basenin e Prespës gjatë viteve të fundit.

Shoqata e Prodhuesve Frutore të Prespes së Vogel perfundoi me sukses rehabilitimin e pusit të Rakickes për të mundësuar funksionimin me të mirë të rrjetit të furnizimit me ujë të fshatit. Menaxhimi i ujit ishte një nga problematikat kryesore të këtij fshati.

Shoqata 'Natyra Ndërkufitare' zbatoi projektin me titull 'Zbatimi i ligjshmërisë në PNP'. Qëllimi ishte evidentimi i dëmeve në Park, rishikimi i zbatimit të ligjshmërisë për zonat e mbrojtura, raportimi i rasteve të abuzimit dhe informimi i administratës dhe komunitetit lokal mbi problematikën dhe nivelin e zbatueshmërisë të ligjeve për menaxhimin e zonave të mbrojtura.

Vitet e fundit ka pasur një fluks në rritje vizitorësh dhe turistësh të cilët e kanë pasur të vështirë orientimin dhe informimin për zonën e Prespës, për këtë 'Clean and Green' zbatoi një projekt që konsistonte në vendosjen e një sere tabelash udhëzuese/informuese për Prespën. Keto tabela u vendosën në akset kryesore rrugore që të çojnë në Prespë.

Shoqata e Peshkatarëve të Prespës së Vogël u angazhua në një projekt për hapjen e rrugëve të qarkullimit të barkave dhe pastrimin e tyre nga kallamat.

Existing roads passing through the reedbed and their recent expansion had created problems for the boats and for the lake itself.

The Association of OMP-Big Prespa realized the extraction of the 'llovizhde' (primitive fish traps) in the area of Gorica e Vogel. 'Llovizhde' are primitive fishing traps constructed with tree branches and solid materials whose usage have proved to be extensively harmful to different fish species fingerlings.

The Women's Association of Small Prespa improved the conditions of the garden in the Information Center in Zagradec.

The Tourist Prespa Association implemented the project "Bio Garden". This project was focused on public awareness and the education of students, farmers and the community in the use of ecological methods in agriculture.

The Association of "Communal Forests and Pastures Users" implemented a project for creating a nursery for the production of seedlings and native plants. This will help establish a production/supplier base that can be used by the association itself as well as by Prespa Park and the Forest Service Directorate.

Keto rrugë kalojnë përmes kallamishteve, zgjerimi i të cilave kishte krijuar probleme në kalimin e barkave duke shkaktuar herë pas here edhe dëmtimin e tyre.

OMP e Prespës së Madhe realizoi projektin e nxjerrjes së llovizhdeve në zonën e Goricës së Vogël. Llovizhdet janë kurthe primitive peshkimi të ndërtuara me degë pemësh dhe materiale inerte që tashmë rezultojnë të jenë shumë të dëmshme sidomos për rasatin që gjen atje strehë për dimërim.

Shoqata e Grave të Prespës së Vogël përmirësoi kushtet e kopshtit të Qëndrës së Informacionit në Zagradec.

Shoqata Prespa turistike implementoi projektin "Kopshti im Bio" Ky projekt i kushtoi vëmendje edukimit dhe ndergjëgjësimit të nxënësve, fermerëve dhe komunitetit në përdorimin e metodave ekologjike në bujqesi.

Shoqata e Përdoruesve të Pyjeve dhe Kullotave Komunale zbatoi një projekt për krijimin e një fidanishteje për prodhimin e fidaneve dhe bimëve autoktone. Kjo do të ndihmojë në krijimin e një baze prodhuese/furnizuese fidanësh pyjore që mund të shfrytëzohet si nga vetë Shoqata ashtu edhe nga Parku dhe Drejtoria e Shërbimit Pyjor.

Address:

Dr. Violeta Zuna, National Project Manager
Str. Pjeter Bogdani, Pa. 39/1, 3/3, Tirana, Albania
Drejtoria e Shërbimit Pyjor, Rr.1 Maji, Korçë, Albania

Contact: violeta.zuna@undp.org; kostancaktona@yahoo.com